

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Tomáše Herce a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **S. H. H.**, zastoupený Mgr. Jaromírem Slovákem, advokátem, sídlem Pivovarnická 1814/2, Praha 8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 9. 2024, č. j. OAM-760/ZA-ZA11-HA06-2024, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 6. 2025, č. j. 16 Az 33/2024-38,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Věc se týká posouzení důvodů neudělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, nebo národního humanitárního azylu (dále jen „humanitární azyl“) podle § 14 tohoto zákona občanu Vietnamské socialistické republiky, který pozbyl oprávnění k pobytu na území České republiky následkem odsouzení za drogovou trestnou činnost. Tvrzenými důvody žádosti byla hrozba, že po návratu do Vietnamu bude v rozporu se zásadou *ne bis in idem* znovu trestán pro totožnou trestnou činnost, za kterou by tam mohl být odsouzen k trestu smrti či vystaven hrozbě nelidského zacházení v tamních věznicích. Důvodem pro udělení alespoň humanitárního azylu měl být zdravotní stav jeho nezletilého syna.

[2] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) ve správním řízení uvedl, že poprvé vycestoval z Vietnamu v roce 1989. Od té doby žije v České republice, kde má manželku, zletilou dceru i dvě nezletilé děti (dceru a syna), z nichž jsou všichni občany Vietnamské socialistické republiky. Stěžovatel měl na území oprávnění k pobytu za účelem podnikání, které mu bylo ke dni 21. 3. 2019 pravomocně zrušeno. Rozsudkem Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 28. 3. 2018, sp. zn. 51 T 15/2017, ve spojení s usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 20. 7. 2018, sp. zn. 15 To 43/2018, byl totiž uznán vinným zvláště závažným zločinem nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy podle § 283 odst. 1, odst. 3 písm. c) trestního zákoníku. Za toto jednání byl odsouzen k trestu

odnětí svobody v trvání deseti let. Po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody mu byl dne 12. 5. 2022 udělen výjezdní příkaz na 30 dnů.

[3] Dne 6. 6. 2024 podal stěžovatel žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou mu žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím neudělil. Ve správním řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti byla legalizace pobytu stěžovatele na území České republiky. Z tvrzení stěžovatele nevyplýval žádný z důvodů azylu podle § 12 zákona o azylu a zjištěn nebyl ani žádný důvod zvláštního zřetele hodný, který by opodstatňoval udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Nebylo zpochybněno, že nezletilý syn stěžovatele se léčí se srdcem a podrobil se několika operacím, z lékařských zpráv ale nevyplývá, že by byl bezprostředně ohrožen na životě nebo že by nemohl vycestovat. Rovněž aktuální pobyt manželky a dětí stěžovatele na území České republiky neznamena nutnost jejich setrvání za všech okolností. Žalovaný připomněl, že vzniklá situace a její dopad na rodinu stěžovatele je následkem jeho vlastního zaviněného jednání. Jakkoli ve Vietnamu dochází k pronásledování a za drogovou trestnou činnost může být za určitých podmínek uložen i trest smrti, není důvod se domnívat, že by se tamní orgány o stěžovatele po návratu zajímaly. Vietnamské státní orgány doposud o jeho osobu žádný zájem nejevily a sám stěžovatel nebyl nijak aktivní v kritice tamního režimu. Nebyly tak splněny ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

[4] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) napadeným rozsudkem zamítl žalobu stěžovatele. Přisvědčil závěru žalovaného, který logickým a přezkoumatelným způsobem odůvodnil neudělení humanitárního azylu. Mezinárodní ochrana nebyla v jiném řízení udělena ani manželce stěžovatele [srov. usnesení Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 23. 1. 2025, č. j. 4 Azs 221/2024-37, podle něhož byla manželka stěžovatele již v roce 2014 odsouzena za stejný zvlášť závažný zločin k trestu odnětí svobody v délce trvání 9 let, v důsledku čehož následně také pozbyla oprávnění k pobytu].

[5] Stěžovatel v žalobě uplatnil tvrzení o hrozbě újmy v zemi původu, která měla spočívat v možném novém odsouzení za trestnou činnost spáchanou v České republice. Ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí ze dne 16. 8. 2024 ale městský soud zjistil, že zastupitelský úřad v Hanoji ani jiné členské státy Evropské unie nemají vědomost o tom, že by vietnamské soudy v nějakém případě vynesly nový rozsudek v totožné trestní věci, v níž pachatel již byl odsouzen v jiné zemi. Zásada *ne bis in idem* je zaručena přímo v tamní ústavě a v trestním řízení je k ní přihlíženo. Trest vykonaný v zahraničí se do tamější obdoby rejstříku trestů nezapisuje a na dotýcného je místními úřady pohlíženo jako na osobu bezúhonnou. Stěžovateli tak bez ohledu na to, že za drogovou činnost lze ve Vietnamu uložit i trest smrti, nehrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu opětovného odsouzení za stejnou trestnou činnost. Důvodnost žádosti nezakládá ani poukaz na čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. S ohledem na vietnamské občanství dětí stěžovatele nemusí mít neudělení azylu za následek jejich odloučení od rodičů.

II. Kasační stížnost žalobce a vyjádření žalovaného

[6] Stěžovatel podal kasační stížnost proti rozsudku městského soudu z důvodů, které podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“),

pokračování

rozsudek navrhl zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení. Napadenému rozsudku i žalovanému vytýká nedostatečné odůvodnění, resp. nedostatečné skutkové i právní posouzení, jde-li o možné důvody pro udělení humanitárního azylu nebo doplňkové ochrany. Nevypořádal se ani s možným nerespektováním čl. 3 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání a čl. 3 Úmluvy, ačkoli z nich České republice vyplývají mezinárodní závazky.

[7] Městský soud při posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu nepřihlédl k tomu, že u stěžovatele existovaly hned dva důvody zvláštního zřetele hodné. Prvním byla těžká nemoc jeho syna. Neudělením azylu by bylo neúměrně zasaženo do jejich rodinného života. Druhý důvod spočívá v odsouzení stěžovatele za drogovou trestnou činnost, za kterou mu ve Vietnamu hrozí trest smrti nebo doživotí.

[8] Závěr o uplatňování zásady *ne bis in idem* vietnamskými státními orgány je nesprávný a formalistický. Vychází jen ze zprávy Ministerstva zahraničních věcí ze dne 16. 8. 2024, aniž by byl zohledněn obsah jiných zpráv (např. zpráv organizací Amnesty International nebo Harm Reduction International, nebo Výboru OSN proti mučení). Ve skutečnosti se vietnamský trestní systém vyznačuje nedodržováním zákonných předpisů a extrémně přísnými tresty za drogové delikty, včetně trestu smrti a doživotí. Stěžovateli v zemi jeho původu hrozí, že bude v rozporu se zásadou *ne bis in idem* opětovně odsouzen za dřívější drogovou trestnou činnost, popř. bude muset vykonat zbytek dříve nevykonaného trestu odnětí svobody ve věznicích, v nichž hrozí nelidské zacházení. Městský soud si neopatřil veškeré podklady a objektivní informace pro vydání napadeného rozhodnutí a rezignoval na pluralitu a relevanci zdrojů, v důsledku čehož chybně a neúplně vyhodnotil rizika spojená s návratem stěžovatele do Vietnamu, případně je zlehčil. Tato rizika vypovídají o tom, že návratem se stěžovatel vystavuje riziku nelidského a ponižujícího zacházení, a tedy nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu.

[9] Žalovaný ve svém vyjádření navrhl kasační stížnost odmítnout jako nepřijatelnou, případně zamítnout. Námitky stěžovatele považuje za nedůvodné a odkázal na své vyjádření k žalobě, jakož i odůvodnění napadeného rozsudku.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[10] Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost je přípustná, byla podána osobou k tomu oprávněnou, včas a z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatel je zastoupen advokátem.

[11] Pro posouzení procesních předpokladů, za nichž lze kasační stížnost věcně projednat, má význam, že stěžovatel podal žalobu proti rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany. O takové žalobě je podle § 31 odst. 2 s. ř. s. oprávněn rozhodovat specializovaný samosoudce. Kasační stížnost ve věci, ve které v řízení před krajským soudem rozhodoval samosoudce a která „svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele“, je podle § 104a s. ř. s. nepřijatelná.

[12] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ve smyslu § 104a s. ř. s. je dán pouze za situace, že (1) kasační

stížnost se týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu, (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou judikaturou řešeny rozdílně, (3) kasační stížnost vyžaduje učinit odklon od ustálené judikatury, nebo (4) bylo-li v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS). Tato v minulosti vymezená kritéria se uplatní i za platné zákonné úpravy, která rozšířila okruh případů, kdy Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti (např. usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, č. 4219/2021 Sb. NSS, odst. [11]).

[13] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[14] Napadenému rozsudku nelze vytknout nepřezkoumatelnost, neboť se řádně vypořádal se žalobními důvody, včetně namítaných porušení mezinárodních závazků České republiky týkajících se lidských práv a základních svobod. V tomto ohledu postačí odkázat na odůvodnění napadeného rozsudku (k samotné nepřezkoumatelnosti existuje rozsáhlá judikatura Nejvyššího správního soudu, srov. z nedávné doby např. rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2024, č. j. 9 Afs 99/2024-55, odst. [31] a [32], a v něm uvedená rozhodnutí). Námitku možného porušení čl. 3 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání uplatnil stěžovatel poprvé až v řízení o kasační stížnosti, a tudíž se jí Nejvyšší správní soud podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nemohl zabývat.

[15] Přijatelnost kasační stížnosti nezakládají námitky stěžovatele týkající se posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud připomíná, že „[s]mysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně ‚nehumánní‘ azyl neposkytnout. [...] Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu“ (rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55).

[16] Udělení humanitárního azylu předpokládá existenci případu hodného zvláštního zřetele. Teprve je-li takový případ dán, vzniká žalovanému prostor pro správní uvážení (např. rozsudek NSS ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004-72, č. 375/2004 Sb. NSS). K výkladu pojmu „případ hodný zvláštního zřetele“ a důvodům pro udělení humanitárního azylu existuje bohatá judikatura Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014-27, č. 3200/2015 Sb. NSS, nebo ze dne 3. 5. 2018, č. j. 2 Azs 114/2018-30, č. 3751/2018 Sb. NSS).

[17] Mezinárodní ochrana, ani humanitární azyl naopak neslouží k tomu, aby jejím prostřednictvím získal cizinec pobytové oprávnění na území České republiky toliko

pokračování

s ohledem na možný dopad povinnosti opustit toto území do jeho soukromého a rodinného života. Pobyt na území z těchto důvodů má cizinec řešit v režimu zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 2. 2021, č. j. 7 Azs 347/2020-23, odst. [25]).

[18] V posuzované věci nemá Nejvyšší správní soud důvod se od této judikatury odchýlit. Jde-li o konkrétní okolnosti, ve správním řízení bylo zjištěno, že zdravotní stav syna stěžovatele je stabilizovaný. Ten bere půl tablety léku na ředění krve denně a jednou za půl roku dochází na kontroly. V těchto okolnostech nelze spatřovat důvod zvláštního zřetele hodný.

[19] Ani poukaz na možné porušení zásady *ne bis in idem* nezakládá přijatelnost kasační stížnosti. V řízení před městským soudem nebylo prokázáno, že by stěžovateli po návratu do Vietnamu hrozilo nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu z důvodu jeho možného opětovného stíhání ve Vietnamu za drogovou trestnou činnost, za kterou byl odsouzen v České republice. Neobstojí proto ani jeho tvrzení o porušení některých mezinárodních závazků vyplývajících z jím označených ustanovení mezinárodních smluv.

[20] Nejvyšší správní soud připomíná, že „*obavy vyjádřené žadatelem o mezinárodní ochranu často není možno objektivně jednoznačně prokázat či vyvrátit, ale pokud mají být uznány za relevantní, musí být podpořeny tvrzením či odkazy prokazujícími alespoň určitou míru pravděpodobnosti výskytu situace, které se žadatel obává. [...] Pokud v průběhu správního ani soudního řízení stěžovatel neuvedl kromě svých obav okolnosti svědčící o možnosti jeho opětovného potrestání, neodkázal například na existenci případu, kdy by byl ve Vietnamu odsouzen pachatel trestného činu spáchaného a odsouzeného v zahraničí, kde již vykonal i uložený trest, nelze tuto obavu považovat za existující či pravděpodobnou hrozbu újmy relevantní ve smyslu zákona o azylu*“ (srov. usnesení NSS ze dne 6. 2. 2014, č. j. 9 Azs 27/2013-27, odst. [10]; obdobně usnesení NSS ze dne 23. 11. 2016, č. j. 6 Azs 139/2016-28, nebo usnesení ze dne 21. 2. 2024, č. j. 3 Azs 320/2022-39, odst. [15]).

[21] Tyto závěry se plně uplatní i nyní. Stěžovatel sice upozornil na zprávy některých nevládních organizací a Výboru OSN proti mučení, sám však dodal, že z nich vyplývá pouze nesporná skutečnost o možném postihu drogové trestné činnosti ve Vietnamu trestem smrti. Žádnou jinou skutečnost, která by se týkala dodržování zásady *ne bis in idem*, stěžovatel netvrdí. Městskému soudu tak nelze vytknout žádné závažné pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. V podrobnostech lze odkázat na příslušné části napadeného rozsudku a rozhodnutí žalovaného. Předpoklady přijatelnosti kasační stížnosti nejsou splněny.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Jelikož kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, Nejvyšší správní soud ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[23] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 věty první ve spojení s § 120 s. ř. s. podle úspěchu ve věci. Je tomu tak z toho důvodu, že při odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost jde o zjednodušený meritorní

přezkum napadeného rozhodnutí městského soudu (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. se neuplatní. V posuzované věci měl úspěch sice žalovaný, tomu ale v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Náhrada nákladů řízení mu tak nebyla přiznána.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. října 2025

JUDr. Radan Malík
předseda senátu